ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

«Комунікаційні технології медіареальності»

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету журналістики ЗНУ
_____ Костюк В. В.____
(підпис) (ініціали та прізвище)
«31» серпня 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Комунікаційні технології медіареальності»

освітньо-професійна програма «Журналістика»

спеціальність С7 Журналістика

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

ВИКЛАДАЧ: Чернявська-Ломакіна Людмила Віталіївна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
В. о. завідувача кафедри журналістики

_____ А. І. Тернова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Т. А. Рогова

2026 р.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

«Комунікаційні технології медіареальності»

Зв`язок з викладачем (викладачами):
E-mail: liudmylachern75@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: Людмила Чернявська-Ломакіна (в особисті)
Інші засоби зв'язку:, Telegram
Кафедра журналістики, 207 ауд. 2 корпус ЗНУ.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Медіатехнології формування соціального простору» є ознайомлення з основними теоретичними визначеннями, способами тлумачень та означень понять «простір» та «соціальний простір» в соціальних комунікаціях, його реалізації в медіапросторі, означення наукової перспективи використання просторових концептів в соціальних комунікаціях, а також можливостей медіатехнологій у формуванні соціального простору.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Комунікаційні технології медіареальності» є вибірковою дисципліною, яка поглиблює теми «Соціальний простір», «Медіапростір» курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
Статус дисципліни	**Вибіркова**	**Вибіркова**
Семестр	3 -й	3 -й
Кількість кредитів ECTS	**3**	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	10 год.	4 год.
Самостійна робота	68 год.	82 год.
Консультації	*Zoom, Google meet* щосереди о 14.30	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**Залік**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7562	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми. СК09. Здатність створювати аналітичні медіапродукти різних жанрів і форм з урахуванням формату медіа та потреб ринку, аудиторії. РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог. РН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики. РН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу. РН10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.	**Теоретичні** – виклад матеріалу із подальшим тестуванням у системі Moodle) **Практичні** – виконання практичних завдань	1. Тестування у системі Moodle після кожного змістового модуля. У разі повної відповіді на всі питання студент отримує 5 б. 2. Проаналізувати досвід творення медіареальності в контексті підготовки геноцидів в історії людства. Для підготовки використати матеріали Музею Голокосту https://encyclopedia.ushmm.org/ru Проаналізувати один із прикладів медіатворів на сайті Музею Голокосту: https://encyclopedia.ushmm.org/content/ru/photo/propaganda-slide-in-a-hitler-youth-educational-presentation 3. Обрати один із видів спорту і проілюструвати матеріалами із медіа як він працює як технологія соціального інжинірингу. Підготувати доповідь або презентацію на 5-7 хвилин. 4. Проаналізувати один із просторів (на вибір) як технологія соціального простору. Проілюструвати прикладом із історії або актуальної ситуації. Визначити сильні і слабкі сторони технології, варіанти виконання, вплив медіа на ефективність технології. 5. Розробити концепцію PR-камапнії для просування ідеї (на вибір)

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Медіатехнології і медіареальність

Теоретичне осмислення медіатехнологій. Поняття технології, медіатехнології і громадська думка. Чотири напрями впливу масмедіа на громадскість.

Методи впливу медіа: порядок денний, метод дезінформації, методи відволікання, методи фрагментації, метод резонансу, метод «створення образу ворога», формування стереотипів, міфотворчість.

Медіареальність. Структура медіареальності. Візуальні образи медіареальності

Змістовий модуль 2. Технології соціального інжинірингу

Фізичний та соціальний простір: особливості взаємодії. Формування соціальних звичок як технологія соціального інжинірингу. Спорт як габітус і соціальний капітал. Символічна цінність спорту. Концепція універсального дизайну. Міські рекреації. Футбол як соціальний капітал та технологія соціального інжинирінгу. Кіберспорт як соціальна технологія.

Культурні медіатехнології. Види соціального хронотопу. Культурний і художній хронотопи. Філософія метомодерну: метамодерністська парадигма творення реальності. Модернізм, постмодернізм, метамодернізм. Креативні кластери як інструмент культурного середовища України. Бібліотечний простір як культурний хаб. Новомова як технологія творення медіареальності. Субкультури.

Змістовий модуль 3. Технології творення просторових уявлень

Медіатехнології творення публічних середовищ. Поняття «вікон Овертона». Теорія розбитих вікон М. Гладуелла. Міський простір: основні поняття і технології творення цього типу простору. Публічні заходи і соціальні рухливості (флешмоб, буккросінг, паркур). Технології декомунізації. Просторові технології. Долання відстані. Освоєння чужого простору. Архітектура: технології творення соціального простору. Місця і не-місця.

Змістовий модуль 4. PR-технології просування ідей в суспільств

Кризові комунікації: ресурси, інструменти. “Комунікаційний фейл”. Мемотворчість як технологія кризових комунікацій. Соціальні мережі в системі кризових комунікацій. План кризових комунікацій. Робота з конфліктами. Спецзаходи як технології PR. Пітчинг. Технології громадського впливу: громадський осуд, культура скасування (кенселінг), теорії змови.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом (для денної форми)
		о/д.ф.	з.ф.	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
1. Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Медіатехнологія і методи впливу	6 2 4 10	2	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*

2. Лекція Самостійна робота	Медіареальність	2 2 8	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*
3. Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Спорт як габітус та соціальний капітал	6 2 4 10	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*
4. Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Соціальний капітал і технології соціального інжинірингу	4 2 2 10	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*
5. Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Технології творення просторових уявлень	6 4 2 10	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*
6. Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Публічні простори	6 2 4 10	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*
7. Лекція Самостійна робота	Суспільна думка та управління свідомістю споживачів за допомогою інструментів PR	2 2 10	1	*1 пара на тиждень. Тиждень лекція, тиждень практичне*

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу *«Розміщено в СЕЗН ЗНУ».***	**Критерії оцінювання та термін виконання***	**Усього балів**
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Поточний контроль				
Практичне заняття №1 Самостійна робота – ознайомитись із рекомендованою літературою	Теоретичний	Тести у системі Мудл	У разі повної відповіді на 5 питань студент отримує 5 б.	**5**
Практичне	Практичний	Розробіть концептуальний та	Повна підготовка	**10**

заняття №2-3 Самостійна робота – ознайомитись із матеріалами про обрану країну		художньо-смисловий портрет країни (на вибір студента), де реальні історичні факти, географічні особливості та культурні надбання переплітаються з символами, архетипами, легендами й емоційними метафорами.	матеріалу – 10 б.	
Практичне заняття №4 Самостійна робота – ознайомитись із рекомендованою літературою	Теоретичний	Тести у системі Мудл	У разі повної відповіді на 5 питань студент отримує 5 б.	**5**
Практичне заняття №5-6 Самостійна робота. Ознайомитись із рекомендованою літературою, обрати матеріали для доповіді	Практичний	Обрати один із видів спорту і проілюструвати матеріалами із медіа як він працює як технологія соціального інжинірингу. Підготувати доповідь або презентацію на 5-7 хвилин.	Максимально оцінюється у 10 балів.	**10**
Практичне заняття №7 Самостійна робота – ознайомитись із рекомендованою літературою	Теоретичний	Тести у системі Мудл	У разі повної відповіді на 5 питань студент отримує 5 б.	**5**
Практичне заняття №8-9 Самостійна робота – ознайомитись із рекомендованою літературою та обрати літературу для власної доповіді	Практичний	Проаналізувати один із просторів (на вибір) як технології соціального простору. Проілюструвати прикладом із історії або актуальної ситуації. Визначити сильні і слабкі сторони технології, варіанти виконання, вплив медіа на ефективність технології.	Максимально (текстова частина, наявність фото і відеоматеріалів) оцінюється у 10 балів.	**10**
Практичне заняття №10 Самостійна робота – ознайомитись із рекомендованою літературою	Теоретичний	Тести у системі Мудл	У разі повної відповіді на 5 питань студент отримує 5 б.	**5**
Практичне заняття №11-12	Практичний	Розробити концепцію PR-кампанії для просування соціально важливої ідеї (на вибір)	Максимально оцінюється у 10 балів.	**10**
Підсумковий контроль				

Залік	Теоретичне завдання	Тести у системі Moodle	Тестування у системі Moodle (10 питань). 1 правильна відповідь – 2 бали. Тести – вибір з множини.	**20 балів**
	Практичне завдання	Запропонувати одну із соціальних активностей (спорт, буккросинг та інші) для розвитку соціальної звички для вашої місцевості. Розробити план реалізації цієї соціальної звички за допомогою медіаресурсів.	Концепція відзначається цілісністю і логічністю – 20-15 балів. Не пояснено компоненти – 14–10 балів. Матеріал має значні недоліки – 9 – 5 б. Матеріал нецілісний, більше помилок, ніж якісного контенту – 4–0 б.	**20 балів**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література:

1. Холод О. Комунікаційні технології. Київ, 2023. 212 с.
2. Городецька Н.Г., Гавришків Н.Б. Навчальний посібник з англійської мови «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології». Львів : СПОЛОМ, 2021.178 с.
3. Іващенко В.Л. Сучасні медіакомунікативні технології: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Видавництво "Розумники"», 2021. 192 с.
4. Чернявська Л. В. Трансформація медіареальності в умовах війни в Україні. *Держава та регіони*. *Серія: Соціальні комунікації*. 2022. № 2. С. 78–85.
5. Шматковська Т. О. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології в професійній діяльності: методичні рекомендації до самостійної роботи. Луцьк : Волинський

національний університет імені Лесі Українки, 2023. 108 с.
6. Чернявська Л. В., Коновальчук Є. . Чат-бот GPT як інструмент у роботі журналіста. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2024. № 4. С. 63–69.
7. Чернявська Л. В., Євраєв Я. В. Журналістськиий проєкт протидії фейкам «Давайте перевіримо» в умовах війни. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації»*. 2023. № 4. С. 69–74.
8. Чернявська Л. В., Кравчук С. М. Зоозахисна тематика в онлайн-медіа «Укрнформ» воєнного періоду. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації».* 2023. № 4. С. 61–68.
9. Чернявська Л. В., Тяпкіна Н. І., Бондаренко І. С., Костюк В. В., Усманова О. В., Костюк Ю. В. Media Anti-Discriminatory Practices in War Conditions. Khazar Journal of Humanities and Social Sciences. 2023. Т. 26. № 1. С. 64-78. URL: https://ejournal.khazar.org/index.php/kjhss/article/view/30/29.
10. Чернявська Л. В., Кутова О. Інтернет-мем як складник медіареальності. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2021. № 4. С. 69–82.
11. Чернявська Л. В. Інструменти формування медіареальності. Європейські цінності і медійні стандарти: контекст російсько-української війни : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 19-20 жовтня 2023 року) / за ред. К.Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя: ЗНУ, 2023. С. 307–310.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Запорізького національного університету. URL: http://library.znu.edu.ua/
2. Система електронного забезпечення навчання ЗНУ. URL: https://moodle. znu.edu.ua/
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на максимальну практику отримання практичних навичок роботи у різних комунікаційних умовах. Очікується, що студенти в аудиторії активно відповідають на питання, підтримують конструктивну дискусію, виконують практичні завдання, відвідують заходи, проводять на них зйомку та готують матеріали для розміщення локальною мережею університету. Будь ласка, висловлюйте свою думку, адже кожна теза має право на існування та заслуговує на те, щоб бути озвученою. Аналізується робота, а не людина!

Завдання мають бути виконанні перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові та творчі завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, музика, фото,

ілюстрації тощо) мають бути правильно застосовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки як творчого, так і академічного напрямку, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті
Будь ласка, переведіть у беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Якщо розмова термінова, то відійдіть із аудиторії та згодом поверніться. Мобільні телефони відволікають викладача та колектив. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти та месенджерів, соціальних мереж. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем). Заміна паперової версії виконання завдань на електронну лише за погодженням з викладачем.

Комунікація
Очікується, що студентство регулярно перевірятиме менеджери та сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну на пошту, у телефонному режимі та розміщуватимуться в Moodle у розділі «Форум новин». Будьте контактними. *Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем*. Адреси типу babochka123@ukr.net не вважаються робочими!

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ https://lnk.ua/gk4x2wkVy .

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz .

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://lnk.ua/EYNg6GpVZ .
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/QRVdWGwe3; Положення про призначення та

виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/3R4avGqeJ.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Соник Вікторія Василівна**
Електронна адреса: v.sonik@znu.edu.ua
Тел.: +380661848930

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://lnk.ua/5pVJr17VP.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.